

Carl Matzens Teglværker
Havnevej 44
6320 Egersund
CVR-nr. 1001820681

Klima og Ressourcer
Kontaktperson:
Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201970
Dato: 17. Maj 2022
Sagsnr.: 20/4721

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING

af gulbrændende ler gældende til den 17. maj 2032 på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	3
1.1	Tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding.....	3
1.2	Før tilladelsen tages i brug	5
1.3	Ejerforhold	5
2	Sagens baggrund	6
2.1	Ansøgningens indhold	6
2.2	Beskrivelse.....	6
3	Vilkår.....	7
3.1	Omfang.....	7
3.2	Drift.....	8
3.3	Adgangsforhold og afstande.....	10
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	12
3.5	Efterbehandling m.m.....	13
4	Generelle bestemmelser.....	14
5	Sikkerhedsstillelse	16
6	Ansøgningsprocessen.....	17
6.1	Myndighedshøring	17
6.2	miljøvurderingsloven.....	20
6.3	Partshøring.....	20
7	Regionens vurdering af sagen.....	23
7.1	Lovgrundlag.....	23
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	23
8	Klagevejledning og underretning.....	29
8.1	Klagevejledning	29
8.2	Underretning om afgørelsen.....	30
9	Bilag.....	31
	Bilag 1 Oversigtskort.....	32
	Bilag 2 Graveplan	33
	Bilag 3 Efterbehandlingsplan.....	34

Bilag 4 Efterbehandlingsplan.....	35
Bilag 5 VVM-screening	37

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har Region Syddanmark vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2016 og 2020.
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)
- Sønderborg Kommunes høringssvar af 31. marts 2020, angående Skodsbølgårdbæk
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

1.1 Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 10.000 m³ ler årligt på 3,4 ha af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Se oversigtskort herunder:

Oversigtskort over området.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet, og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse, eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsarealet.

Råstoftilladelsen kan tilbagekaldes af råstofmyndigheden i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. råstoflovens § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Region Syddanmark skal give accept til, at indvindingen påbegyndes, herunder arbejdet med at afrømme overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet, før regionen kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
- Afsættelse af indvindingsarealet jf. vilkår.
- Dispensationer og tilladelser udenfor samordningspligten:
  - Vejadgang skal være etableret jf. kommunal tilladelse

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står ansøger Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund som ejer af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding på 10.000 m³ gulbrændende ler på 3,4 ha af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund ejet af Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund.
- Der forventes at indvinde til ca. 3,5 meter under terræn og 0 meter under grundvandsspejlet.
- Det åbne gravefelt er på ca. 0,6 hektar for hver graveetape.
- Indvindingen forventes påbegyndt i 2020.
- Driftstiderne vil være kl. 6.00-17.00 på hverdage.
- Råstofferne påtænkes anvendt til brænding af tegl på teglværk.
- Til indvindingen anvendes følgende maskiner: 1 stk. gravemaskine.
- Der vil ikke blive anvendt vand til vask af råstofferne.
- Affald som bortskaffes på værksted, ikke i råstofgraven, og sker i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.
- Adgangen til råstofgraven sker ad Brovej, der er grusvej nærmest råstofgraven og landevej længere væk fra råstofgraven.

2.2 Beskrivelse

Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding af gulbrændende ler til tegl i en 10 årig periode på del af matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Der ansøges kun om at indvinde råstoffer over grundvandsspejlet.

Det ansøgte areal er på ca. 3,4 ha. Det ligger ca. 300 øst for Egersund og ca. 600 syd for Nybøl Nor. Arealet er udlagt som råstofgraveområde for ler i Region Syddanmarks Råstofplan 2016 og 2020. Der vil blive indvundet råstoffer til ca. 3,5 meter under terræn, dvs. lige over grundvandspejl, svarende til kote 2 – 0,5 m. Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejl. På arealet er der ansøgt om indvinding af 10.000 m³ gulbrændende ler pr. år.

Indvindingen begynder i den nordøstlige ende af det ansøgte areal og slutter i den sydvestlige ende af arealet. Der indvindes i hele markens bredde i bræmmer af 40 meters bredde. Først skræbes muld af en bræmme og lægges i depot, hvorefter råstoffet indvindes. Dernæst lægges muld tilbage på bræmmen, og der indvindes fra en ny bræmme. Der indvindes ca. 3 uger om året.

Indvindingen vil foregå med 1 gravemaskine, der også lægger råstoffet på lastbiler. 4 lastbiler vil hver køre 18-20 læs pr. dag, dvs. der vil ske bortkørsel af 72-80 lastbiler pr. dag eller 144-160 ind-

og udkørsler pr. dag i ca. 3 uger om året. Der er ikke yderligere maskiner og materiel på det ansøgte areal. Gravemaskine tankes på nærmeste tankstation.

Der søges om følgende driftstider: Mandag-fredag kl. 6.00-17.00.

Transport af råstoffer vil ske fra det sydvestlige hjørne af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund, ad Brovej (grusvej) mod syd til Brovej (landevej). Ansøger vil søge om overkørselstilladelse til Brovej (landevej) hos Sønderborg Kommune, når der er meddelt råstoftilladelse.

Der forekommer ikke støvgener fra selve gravningen, da leret ikke udtørres. Støv fra grusvejen Brovej dæmpes ved vanding, hvor vand tilkøres af entreprenør.

Der vil ske efterbehandling til naturformål med en eller flere søer. Søen/søerne skabes efter endt indvinding ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op. Den afrømmede muld bliver solgt, og lægges derfor ikke tilbage på arealet.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 10.000 m³ ler.
3. Indvindingen skal ske indenfor det på bilag 1 indtegnede område (herefter kaldet indvindingsarealet). Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.
4. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med Region Syddanmark. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
5. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af Region Syddanmark.

6. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1. stk. gravemaskine. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra Region Syddanmark.
7. Region Syddanmark skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.
8. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til enhver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

9. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

Råstofgravens driftstider er:

- a. Råstofindvinding, udlevering og læsning: Mandag-fredag kl. 7.00-18.00.
- b. I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra Region Syddanmark.

10. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsarealet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelse:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	07.00 – 18.00	55 dB (A)
Mandag – fredag	06.00 – 07.00	40 dB (A)
Andre tidspunkter		Lukket

Det maksimale støjniveau (peak) må i alle dage i tiden fra kl. 22.00 til kl. 07.00 ikke overstige 55 dB (A) målt/beregnet ved nærmeste nabobebyggelse.

11. Hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere, at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger.

12. Virksomhedens drift må ikke give anledning til gener i form af rystelser og vibrationer eller særlige lyd-mønstre inkl. impulsstøj, som efter råstofmyndighedens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser og øvrige typer opholdsrum. Råstofmyndigheden vil tage udgangspunkt i gældende vejledninger og retningslinjer ved vurderingen af, om der er tale om væsentlige gener.

Ved tilladelsens ikrafttrædelse gælder således følgende vejledende krav vedr. lavfrekvent støj og infralyd samt vibrationer (vægtet accelerationsniveau).

Anvendelse	Tidspunkt	Lavfrekvent støj (A-vægtet niveau: 10 – 160 Hz)	Infralyd (G-vægtet lyd-niveau)
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lign.	18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
	07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum	Alle tidspunkter	30 dB	85 dB
Øvrige rum i virksomheder	Alle tidspunkter	35 dB	90 dB
Anvendelse			Vægtet accelerationsniveau L_{aw}
Boligområder (inkl. byzone) (hele døgnet) Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder - byzone eller landzone) samt jf. støjvejledningen boliger i det åbne land fra 18.00 – 07.00 Børneinstitutioner og lignende			75 dB
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder – byzone eller landzone) samt. Jf. støjvejledningen og boliger i det åbne land (07.00 – 18.00) Kontorer, undervisningslokaler og lignende			80 dB
Erhvervsbebyggelse			85 dB

13. Hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal indvinder for egen regning lade udføre målinger og beregninger og dokumentere, at de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj og/eller vibrationer er overholdte. Målinger og beregninger skal udføres af akkrediteret laboratorium efter de gældende/gængse målemetoder, jf. de gældende støjvejledninger.
14. Virksomhedens drift må ikke give anledning til andre typer støjgener, som efter råstofmyndighedens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at forsyne båndtransportørens returløb med gummibeklædning, indkapsle maskindele eller montere gummisold, afskærme støjkluder med støjskærme eller ved at placere volde mod de nærliggende beboelser), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.
15. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje).

3.3 Adgangsforhold og afstande

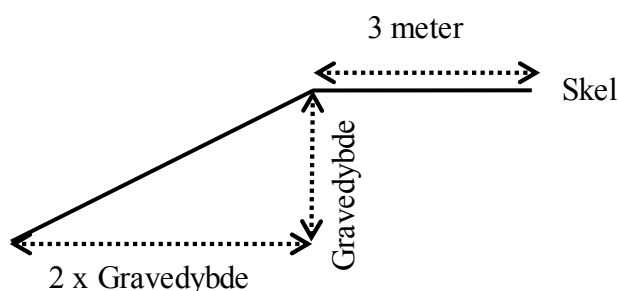
16. Adgang til råstofgraven skal være via Brovej. Det er ikke tilladt at anvende andre adgangsveje.
17. Adgangsvejens hældning skal være således, at der ikke ledes vand og materialer fra adgangsvejen ud på offentlig vej.
18. Adgangsvejen skal renholdes for at undgå, at der trækkes materialer ud på offentlig vej.
19. Adgangsvejen skal uden for åbningstiden være aflåst/afspærret med bom eller kæde. Dette skal ske for at sikre, at uvedkommende ikke har adgang til råstofgraven, da dette erfaringsmæssigt udgør en risiko for, at der deponeres affald eller for dieseltveri, hvilket udgør en forureningsrisiko.

Vilkår efter råstofloven

Graveafstande og begrænsninger

20. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra offentligt eller privatfælles vejskel. Der må efter de 3 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2, jf. følgende figur:

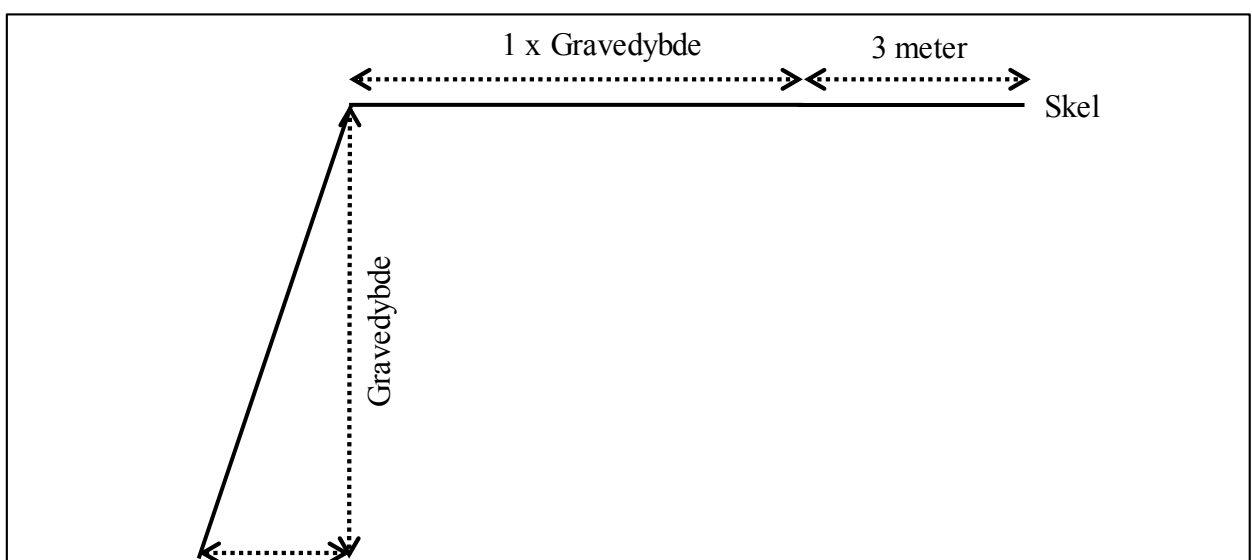
Offentlig vej er Skovgade nord for indvindingsarealet.

21. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, naboskel og hegn, med mindre andet er aftalt med lodsejerne og godkendt skriftligt af Region Syddanmark. Der må efter de 3 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:1,5.
22. Der må ikke indvindes nærmere end 4 meter på hver side af det rørlagte offentlige vandløb Skodsbølgårdbæk yderste kant, jf. Sønderborg Kommunes fællesregulativ for offentlige vandløb. Vandløbets placering ses på følgende figur (vandløb vist med blå linje):

Hvis Sønderborg kommune meddeler reguleringsstilladelse til omlægning af vandløbet, vil der uden vilkårsændring kunne indvindes indenfor 4 meter på hver side af vandløbet Skodsbølgårdsbæk.

23. Hvis der graves stejlere end vilkår 20 og 21 skal de 3 meter fra skel tillægges 1 x gravedybden, jf. figuren herunder:

Principskitse for stejl gravning

24. Tilladt maksimal gravedybde på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund er 1 meter over højeste grundvandsstand uanset årstidsvariationer under forudsætning af, at skråningsanlæg ikke overskrides.
25. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning.
26. Der skal holdes en afstand på min. 15 meter til søen og mosen henholdsvis nordvest og sydøst for projektarealet.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.

Vilkår efter råstofloven

---

27. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres indenfor det ansøgte projektareal og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
28. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.
29. Alt arbejde med miljøfremmede stoffer skal ske i henhold til gældende miljøregler.

Tankning og spild

30. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
31. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for indvindingsarealet, ligesom service og reparation skal foregå udenfor indvindingsarealet.
32. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Affald og tilførsel af materialer

33. Håndtering af affald skal ske i henhold til gældende affaldsregulativ for Sønderborg kommune samt affaldsbekendtgørelsens kap. 9.
34. Der må ikke tilføres eller deponeres affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund i råstofgraven.

35. Der må ikke foretages afbrænding i råstofgrusgraven af hensyn til miljøet (se i øvrigt vilkåret om affaldshåndtering).

36. Der må ikke tilføres fremmede råstoffer til sammenblanding med gravens råstoffer uden forudgående skriftlig accept fra Region Syddanmark.

3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes høringssvar.

Vilkår efter råstofloven

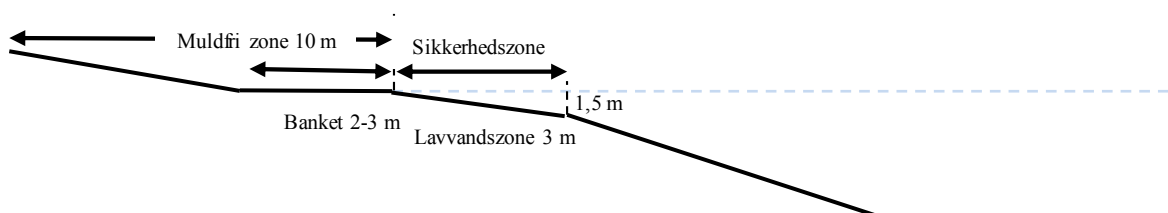
---

37. Efter endt gravning skal der efterbehandles til naturformål med en eller flere søer efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 3. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af Region Syddanmark.

38. Efterbehandlingen skal udføres, jf. planen i bilag 3.

39. Der skal efterlades en eller flere søer, der skabes efter endt råstofindvinding, ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op.

40. Ved etableringen af sø/søer anvendes følgende principskitse:

Principskitse for etablering af en sø

- Søen skal anlægges med jævnt skrånende bund og bredder.
- Langs søbredden i vandet skal der af sikkerhedsmæssige årsager etableres en 3,0 m bred og ikke over 1,5 m dyb lavvandszone. Den må ikke udføres af, eller beklædes med muld.
- Der må af hensyn til søens naturværdi ikke udsættes ænder, fisk, eller andre dyr i søen, og der må ikke fodres i eller nær søen.

41. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.

42. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal Region Syddanmark underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål omkring efterbehandlingens udførelse kan afklares.

43. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.
44. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1, indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
45. Efterbehandlingen skal være afsluttet, inden tilladelsen udløber.
46. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan Region Syddanmark på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet.
47. Der må ikke gødskes eller anvendes pesticider på projektarealet.
48. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Region Syddanmark kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af Region Syddanmark.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

Tilsyn

Region Syddanmark er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Tilsynsmyndigheden kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan, såfremt et påbud ikke efterkommes indenfor den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser Region Syddanmark vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet, og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6, med Region Syddanmark som påtaleberettiget.

Indvinder skal efter loven betale tinglysningsgebyret. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsarealet er godkendt af Region Syddanmark, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 46 og 47 blive aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang, den berører fortidsmindet.

Råstofafgift

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. affalds- og råstofafgiftsloven.

Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette Region Syddanmark.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til Region Syddanmark, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med, at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og Region Syddanmark kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Syddanmark om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Region Syddanmark videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der kan søges dispensation.

Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

Region Syddanmark er bekendt med, at der er registreret et lavspændingskabel gående ØSØ-VSV gennem indvindingsarealet, ejet af netselskabet n1, samt et TDC kabel i den nordvestlige del af indvindingsarealet.

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune på kr. 75.000 indeks 109,42 jfr. 4. kvartal 2020.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på 125.000 kr pr. (åben) hektar ved efterbehandling til naturformål med sø/søer. Der vil være 0,6 hektar åbent graveområde i hver etape, se bilag 3.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til Region Syddanmark, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse afhænger af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 0,6 ha og kan reguleres, når Region Syddanmark skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende, indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af Region Syddanmark, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden 20. februar 2020 til 19. marts 2020 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Sønderborg Kommune
- Museum Sønderjylland
- Sønderborg Lufthavn
- Egersund Vandværk

Der indkom følgende høringsvar:

Hvem	Bemærkninger	Region Syddanmarks bemærkninger
<p>Sønderborg Kommune</p>	<p>Adgangsvej Kommunen vurderer, at der er tale om en ændret anvendelse af adgangen til Brovej og der skal ansøges om adgangstilladelse.</p> <p>Grundvand Området ligger inden for indvindingsopland til Egersund Vandværk. Sønderborg Kommune ønsker en dialog om efterbehandlingen. Ved råstofgravning øges risikoen for forurening af grundvandet da dæklaget fjernes eller reduceres. Der bør stilles krav til efterbehandling og pesticidfri drift efter råstofindvinding.</p> <p>Natur Indvindingen på arealet skal ske under hensyntagen til den beskyttede natur i området. Der må ikke ske en ændring af tilstanden af den nærliggende mose eller sø, det vil sige, at der ikke må indvindes så tæt på naturområderne, at vandstanden sænkes.</p> <p>Vandløb Der er et rørlagt, offentligt vandløb på arealet, se nedenfor. Kommunen kender ikke vandløbets præcise placering. Som det er indtegnet, går det også ind over det aktive indvindingsområde (matr.nr. 937 Egersund) og følgende regler og bestemmelser gælder også for dette areal: I fællesregulativet for offentlige vandløb i Sønderborg Kommune, står der i punkt 48, at der ikke må udgraves, bygges, plantes eller opsættes hegn eller lignende anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune i en afstand på mindst 4 meter på hver side af den rørlagte stræknings ydre kant. Denne bestemmelse gælder også her.</p>	<p>Indvinder har oplyst, at man ved meddelelse af råstofstilladelse vil søge om tilladelse til vejadgang.</p> <p>Region Syddanmark har i råstofstilladelsen stillet vilkår 47 om forbud mod gødskning og anvendelse af pesticider på de udgravede arealer, samt tinglysning heraf som beskrevet i kapitel 4. Desuden er der stillet vilkår om efterbehandling til naturformål</p> <p>Region Syddanmark har i råstofstilladelsen stillet vilkår om graveafstande til skel mod naboarealer.</p> <p>Region Syddanmark har stillet vilkår 22 om, at der ikke må indvindes nærmere end 4 meter på hver side af det rørlagte vandløb Skodsbølgårdbæk yderste kant.</p> <p>Indvinder har oplyst, at man ved meddelelse af råstofstilladelse vil søge om reguleringstilladelse til omlægning af vandløb.</p> <p>Region Syddanmark har stillet vilkår 22 om, at hvis Sønderborg kommune meddeler reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet, vil der uden vilkårsændring kunne indvindes indenfor 4 meter på hver side af vandløbet Skodsbølgårdbæk.</p>

Museum Sønderjylland

Området er beliggende på Skodsbøl Mark i højtliggende terræn på et næs ved Egersund og Flensborg Fjord. Indvindingsområdet er - ud fra reliefkort og historiske luftfotos - ikke destrueret ved tidligere indvinding.

Omkring indvindingsområdet er der registreret væsentlige fortidsminder (se kortbilag). Der er således flere bopladser fra stenalder, bronzealder, jernalder og middelalder samt gravhøje (blandt andre sb. 101, 213, 217, 263 og 309, Broager sogn).

Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bopladser højt i terrænet og tæt ved vand – netop sådan en placering, som det ansøgte område har.

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er **risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklerne.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves,

Region Syddanmark har indarbejdet museets høringssvar og forventer at indvinder overholder museumslovens bestemmelser i forbindelse med råstofindvindingen.

Museum Sønderjyllands samlede høringssvar er vedlagt som bilag 4.

	<p>i inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da projektområdet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.</p> <p>Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.</p>	
--	--	--

6.2 miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder at Region Syddanmark har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Region Syddanmarks screeningsafgørelse, inkl. vurdering, fremgår af bilag 5.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden 14. august - 11. september 2020. Der er indkommet høringssvar, som er indarbejdet i screeningsafgørelsen.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den 30. oktober 2020 i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den 27. november 2020.

Råstofindvindingstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med indvindingen.

6.3 Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19, stk. 1. I forbindelse med partshøringen har Region Syddanmarks udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Sønderborg Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Kontaktadresse
Sønderborg Kommune	Berørt myndighed	sjac@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland	Berørt myndighed	mesr@msj.dk
Egernsund vandværk a.m.b.a.	Berørt myndighed	vandvaerk@egernsund.dk
Trafik- Bygge og Boligstyrelsen	Berørt myndighed	trm@trm.dk
Sønderborg Lufthavn	Berørt myndighed	post@sonderborg-lufthavn.dk
Carl Matzens Teglværker	Indvinder og ejer af matr. nr. 53 Egernsund Ejerlav, Egernsund	peter@matzen-tegl.dk lertrans@outlook.dk
Ejere af berørte matrikler	Nabo, på matr. nr. 13, 193, 909, 937 og 946 Egernsund Ejerlav, Egernsund	-
Naturstyrelsen Sønderjylland	Nabo, på matr. nr. 78 og 907 Egernsund Ejerlav, Egernsund	rujka@nst.dk nst@nst.dk

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden 26. marts 2021 til 23. april 2021 og der indkom følgende høringssvar:

Ejendommens adresse	Bemærkninger	Region Syddanmarks bemærkninger
Museum Sønderjylland	Museet har noteret, at vores udtalelse er med som bilag 4 samt indgår i de forskellige høringsskemaer og har ingen yderligere bemærkninger.	
Sønderborg Kommune	<p>Natur Indvindingen på arealet skal ske under hensyntagen til den beskyttede natur i området. Der må ikke ske en ændring af tilstanden af den nærliggende mose eller sø, det vil sige, at der ikke må indvindes så tæt på naturområderne, at vandstanden sænkes. Af terrænmodellen ser det ud til, at der er en forskel på 1,8 meter mellem vandspejlet i mosen/søen til terræn. Det ser ud til, at afstanden fra vandspejlet til skellet er ca. 6 meter. Det ser ud til, at afstanden fra vandspejlet til skellet er ca. 6,5 meter.</p> <p>Jeg er i tvivl om, hvorvidt afstanden fra udgravningen til søen er tilstrækkelig til, at der ikke sker en sænkning af vandspejlene i søerne ved udsivning af vand fra søerne til graveområdet.</p> <p>Kan Regionen redegøre for, at den intakte ler imellem søerne og udgravningen yder søerne tilstrækkelig beskyttelse mod sænkning af vandstanden?</p>	<p>Den 12. januar 2022 blev området af Regionen besigtiget. Her blev det vurderet at en afstand på 15 meter til de beskyttede naturområder vil være tilstrækkeligt for at sikre deres tilstand.</p> <p>Der er stillet vilkår om at der ikke må indvindes ler under grundvandsspejl og at der skal holdes en afstand til de beskyttede naturområder på min. 15 meter. Samtidig er etablering af sø / søer betinget af vilkår 40, at der skal være en 3 meter sikkerhedszone i søen, som ikke må være dybere end 1,5 meter. Samlet vurderes det at ovenstående sikrer tilstanden i mosen og søen.</p>

	<p><u>Efterbehandling</u></p> <p>Det er i efterbehandlingsplanen beskrevet, at området efterbehandles til naturformål med søer ved gravning under grundvandsspejl.</p> <p>Hvis man i stedet for den beskrevne efterbehandling henlægger området til natur uden efterbehandling og især uden at lægge muld på de blottede lerflader, vil naturen relativt hurtigt overtage området. Blottede lerflader uden næringsrig overjord forekommer sjældent i kommunen, men de steder, hvor de findes, ses en spændende udvikling af naturen. Der vil naturligt komme til at stå vand i de laveste dele af området, selv uden at man graver ned til et sekundært grundvandsspejl og der vil derved opstå et naturområde med mosaik af relativt tør natur og søer.</p> <p>Derfor anbefaler kommunen, at der til efterbehandlingen ikke stilles vilkår om, at der etableres søer ved gravning til grundvandsspejl og at der stilles vilkår om, at mulden ikke lægges tilbage i det afgravede område.</p>	<p>Ved besigtigelse den 12. januar 2022, aftaltes det med ansøger at man vil forsøge at sælge mulden i stedet for at lægge den tilbage på området.</p>
--	---	--

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstoftilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Projekttilpasninger

Sønderborg Kommune har oplyst, at der løber et rørlagt offentligt vandløb, Skodsbølgårdbæk, øst-vest gennem indvindingsarealet. I fællesregulativet for offentlige vandløb i Sønderborg Kommune står der i punkt 48, at der mindst 4 meter fra den rørlagte stræknings yderste kant ikke må udgraves, bygges og opsættes anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune. Ansøger ønsker at søge om at omlægge vandløbet, hvis der meddeles råstoftilladelse. Sønderborg Kommune vil derfor skulle behandle en særskilt reguleringsstilladelse til omlægning af vandløbet.

Region Syddanmark har på den baggrund stillet vilkår i råstoftilladelsen om, at der ikke må indvindes nærmere end 4 meter på hver side af det rørlagte vandløb Skodsbølgårdbæk yderste kant, samt at hvis Sønderborg kommune meddeler reguleringsstilladelse til omlægning af vandløbet, vil der uden vilkårsændring kunne indvindes indenfor 4 meter på hver side af vandløbet Skodsbølgårdbæk.

Efter besigtigelse den 12. januar 2022, vurderes at en sikkerhedsafstand på 15 meter fra naturbeskyttede arealer er nødvendig for at sikre deres tilstand.

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als. Området ligger ca. 600 m nord for indvindingsarealet. Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandspejl, så der vil ikke ske påvirkning af NATURA 2000-områdets vandafhængige natur. Der vil ikke ske påvirkning fra støj, støv, vibrationer eller andre aktiviteter ved råstofindvindingen og efterbehandlingen, da råstofaktiviteten foregår med 1 gravemaskine i en periode på ca. 3 uger om året.

Grundet aktivitetens karakter og afstanden til Natura 2000-området vurderes råstofindvinding ikke at forårsage en påvirkning af området.

Region Syddanmark vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Ved opslag i naturdatabasen på Danmarks Miljøportal og besigtigelse er der ikke registreret Bilag IV-arter på det ansøgte areal eller de naturbeskyttede arealer nærværende.

Der er ikke indenfor indvindingsarealet konstateret forekomster af dyre- eller plantearter, som fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Regionen vurderer derfor, at projektet med disse vilkår ikke vil skabe forringede levevilkår for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Samlet vurdering af forholdet til habitatbekendtgørelsen:

Det er Region Syddanmarks vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget. Det ansøgte vil endvidere efter Region Syddanmarks vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Indvindingsarealet ligger indenfor graveområde Skodsbøl. Der er i Råstofplan 2016 eller 2020 ingen konkrete forudsætninger for dette projektareal i udlægget af graveområdet.

Regionen vurderer, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med råstofplanen.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Indvindingsarealet er ikke omfattet af kommune- eller lokalplan. Regionen vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Øvrige myndigheders afgørelser og forudsætninger

Sønderborg Kommunen har meddelt, at der skal ansøges om tilladelse til vejadgang til Brovej, samt reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet Skodsbølgårdbæk.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

---

Indvindingsarealet ligger indenfor indvindingsoplandet til Egersund Vandværks kildeplads, hvilket har samme beskyttelsesstatus som områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD).

Ifølge Miljøministeriets redegørelse for grundvandsbeskyttelse i området Padborg-Gråsten, er der 20-30 meter akkumuleret, reduceret lerdæklag over det øverste primære grundvandsmagasin. Med fjernelse af ca. 3,5 meter reduceret gulbrændende ler vil der stadig være mere end 15 meter dæklag, hvilket ifølge Zoneringsvejledningen og senere statslige opdateringer medfører lille sårbarhed overfor nedsivende nitrat. Dette gælder også overfor andre forurenende og miljøfremmede stoffer. Dog kan der lokalt være mindre end 15 meter lerdæklag over grundvandsmagasinet, så det kan ikke afvises, at en efterbehandling med udgravning til sødannelse ned i det sekundære grundvandsspejl kan øge sårbarheden, hvis der efterfølgende på arealet gødskes og sprøjtes. Dette imødekommes ved at stille vilkår i en eventuel råstoftilladelse om forbud mod gødkning og sprøjtning på arealet efter afsluttet efterbehandling, samt at der stilles vilkår om efterbehandling til naturformål. Sønderborg Kommune har som grundvandsmyndighed godkendt dette, og vilkåret vil blive tinglyst på ejendommen.

Regionen har meddelt tilladelsen på baggrund af en række vilkår til sikring af grundvandet efter at indvindingen er afsluttet og efterbehandlet.

Det drejer sig om vilkårene 28 til 29, som er stillet for at sikre, at der ikke sker forurening med miljøfremmede stoffer fra drift af råstofgraven.

Desuden har Region Syddanmark stillet vilkår for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, og vurderer dermed at risikoen for forurening af grundvandet er minimal.

Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.

Vilkår 47 om pesticider og gødkning er stillet, jf. retningslinjerne i råstofplanen, og tinglyses på ejendommen, og Region Syddanmark vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Region Syddanmark vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

---

§ 3-områder:

Det ansøgte areal grænser op til, og ligger tæt på følgende beskyttede naturområder: Moser, overdrev, enge og søer. Områderne er beskyttet mod tilstandsændringer af naturbeskyttelseslovens § 3. Da der ikke skal indvindes råstoffer under grundvandsspejlet, sker der ikke en påvirkning af naturområderne ved grundvandssænkning. Vilklårene 21 til 24, samt 26 sikrer beskyttelsen af naturtyperne ved, at der holdes graveafstand, så der ikke sker dræning af vandet til eller fra de vandafhængige naturtyper.

Regionen vurderer, at de stillede vilkår er tilstrækkelige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse.

Skov inkl. fredskov:

Det ansøgte areal grænser mod nord op til Skodsbøl Skov, der er fredskov. Regionen vurderer, at indvindingen vil have ringe/ingen indvirkning på de hydrologiske forhold, som kunne være årsag til dræning af vand under skoven. Dette skyldes, at der indvindes i ikke-iltet smeltevandsler med meget lille porøsitet og dermed meget lille vandgennemstrømmelighed ud af skrænter, at der ikke skal indvindes råstoffer under grundvandsspejl, at efterbehandling til sø/søer vil generere en lille opstigning af grundvand og ændring af hydrologiske forhold, samt at vilkår for graveafstand på 3 meter og skråningsanlæg på 1 : 1,5 til naboskel mod skoven lægges en tilstrækkelig sikkerhedsafstand.

Vurdering ud fra områdets højdekurver viser, at overfladevand ikke ledes til en eventuel råstofgrav, men vil fra det omgivende terræn blive ledt bort fra en kommende råstofgrav. Derved påvirker projektet ikke overfladevand fra vådområder og skov.

Der er ingen skov eller fredskov på selve det ansøgte areal.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår.

Støjpåvirkningen fra indvinding af gulbrændende ler vurderes at være minimal, da indvindingen kun sker med gravemaskine og lastbiler 2-3 uger pr. år. Belastningen skønnes derved at være mindre end ved landbrugsdrift. Der sker ingen oparbejdning og sortering af råstoffer på selve arealet. Der vil blive etableret en ca. 3,5 meter høj graveskrænt fra råstofgravens bund til omgivende terræn, som vil fungere som en afskærmning mod støj. Den vurderes ikke nødvendig for at kunne overholde støjkraft, og er der derfor heller ikke et vilkår for tilladelsen. Der er ca. 300 meter til nærmeste områdetype 3 – Blandet bolig og erhvervsbe-

byggelse, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt under ovennævnte forhold til, at støj ikke udgør en påvirkning. Det vurderes samtidig at støjkrav i tidsrummet 6-7 om morgenen er svære at overholde, da denne time falder ind under natperioden, og der her er skærpede krav om støjen, både mht. energien i støjen og peakværdier. Derfor stilles der vilkår om at driften først kan startes kl. 7.

Støv:

Regionen har fastsat vilkår til nedbringelse af evt. støvgener. Regionen vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes indenfor projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Brovej. Det er Sønderborg Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

I miljøscreeningen vurderes det, at den ændrede trafikbelastning ikke vil give væsentlige gener for nærmeste omboende i form af støj, vibrationer og støv.

Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ikke registreret fortidsminder, kulturarvsarealer, diger, beskyttede arealer og beskyttelseslinjer indenfor det ansøgte graveområde. Det nærmeste fortidsminde er et ikke-fredet fortidsminde fundsted ca. 250 meter mod nordvest.

Museum Sønderjylland har vurderet, at der er risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde indenfor det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde indenfor den berørte del af matriklerne.

Regionen vurderer, at indvindingen ikke vil påvirke forhold af arkæologisk art.

Regionen vurderer, at råstofftilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at fredninger, fortidsminder og beskyttelseslinjer ikke påvirkes.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med grave- og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag. Af planerne fremgår det, at der vil ske indvinding på etaper af ca. 1 hektar, og der vil ske efterbehandling til naturformål med en eller flere søer. Søen/søerne skabes efter endt indvinding ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op. Sønderborg Kommune har godkendt denne efterbehandling, jf. "Afgørelse om at ansøgning om tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg ikke er omfattet af krav om miljøvurdering".

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Sønderborg Kommune, og har tidligere i sagen bemærket at man ønsker en dialog om efterbehandlingen. Ved råstofgravning øges risikoen for forurening af grundvandet, da dæklaget fjernes eller reduceres. Der bør stilles krav til efterbehandling og pesticidfri drift efter råstofindvinding.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet, jf. lovens § 10, stk. 1, nr. 1.

Vilkår 46 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten udnyttes, og at der ikke ved eventuel gravning på naboarealer efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette vil være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommen.

Regionens samlede vurdering

Region Syddanmark vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer Region Syddanmark, at der kan meddeles tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 14. juni 2022 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Sønderborg Kommune, sjac@sonderborg.dk

Museum Sønderjylland, mesj@msj.dk

Egernsund Vandværk, vandvaerk@egernsund.dk

Trafik- Bygge og Boligstyrelsen, trm@trm.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk, rujka@nst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

SKAT, myndighed@skat.dk

Parter

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Sønderborg Lufthavn, post@sonderborg-lufthavn.dk

Foreninger (klageberettigede)

---

nbu_jyl@botaniskforening.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk

Med venlighilsen

Michael Hjort Andersen

Geolog

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Graveplan
3. Efterbehandlingsplan
4. Udtalelse fra museet
5. Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema

Bilag 1 Oversigtskort

Signaturer:

 Indvindingsarealet

Bilag 2 Graveplan

Signaturer:

- Indvindingsarealet
- Indvindingsetaper med nr. for rækkefølge
- Adgangsvej

Bilag 3 Efterbehandlingsplan

Signaturer:

- Indvindingsarealet
- Naturformål
- En eller flere søer, placeringen vist tilfældigt

Sø/søer etableres efter endt råstofindvinding. Placeringen og antallet vil afhænge af, hvor det er muligt at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op.

Bilag 4 Efterbehandlingsplan

MUSEUM
SØNDER
JYLLAND

MUSEUM SØNDERJYLLAND | VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7 | DK-6100 Haderslev | T +45 65 370
801
PLANER@MSJ.DK

Region Syddanmark

Att.: Michael Hjort Andersen
20/4721

Dato: 29.03.2020

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev | Sagsnr.: 20/6078-8.1.3

Arkæologisk udtalelse vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på matr. 53 Egersund ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 23: Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev har modtaget høringsbrev angående ovennævnte ansøgning har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af indvindingsområdet.

Indvindingsområdet, der omfatter dele af matrikel 53 Egersund ejerlav, Egersund, er på ca. 3,2 hektar (se kortbilag). Området er beliggende på Skodsbøl Mark i højtliggende terræn på et næs ved Egersund og Flensborg Fjord. Indvindingsområdet er - ud fra reliefkort og historiske luftfotos at dømme - ikke destrueret ved tidligere indvinding.

Omkring indvindingsområdet er der registreret væsentlige fortidsminder (se kortbilag). Der er således flere bopladser fra stenalder, bronzealder, jernalder og middelalder samt gravhøje (blandt andre sb. 101, 213, 217, 263 og 309, Broager sogn).

Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bopladser højt i terrænet og tæt ved vand – netop sådan en placering, som det ansøgte område har.

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er **risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklerne.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da projektområdet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

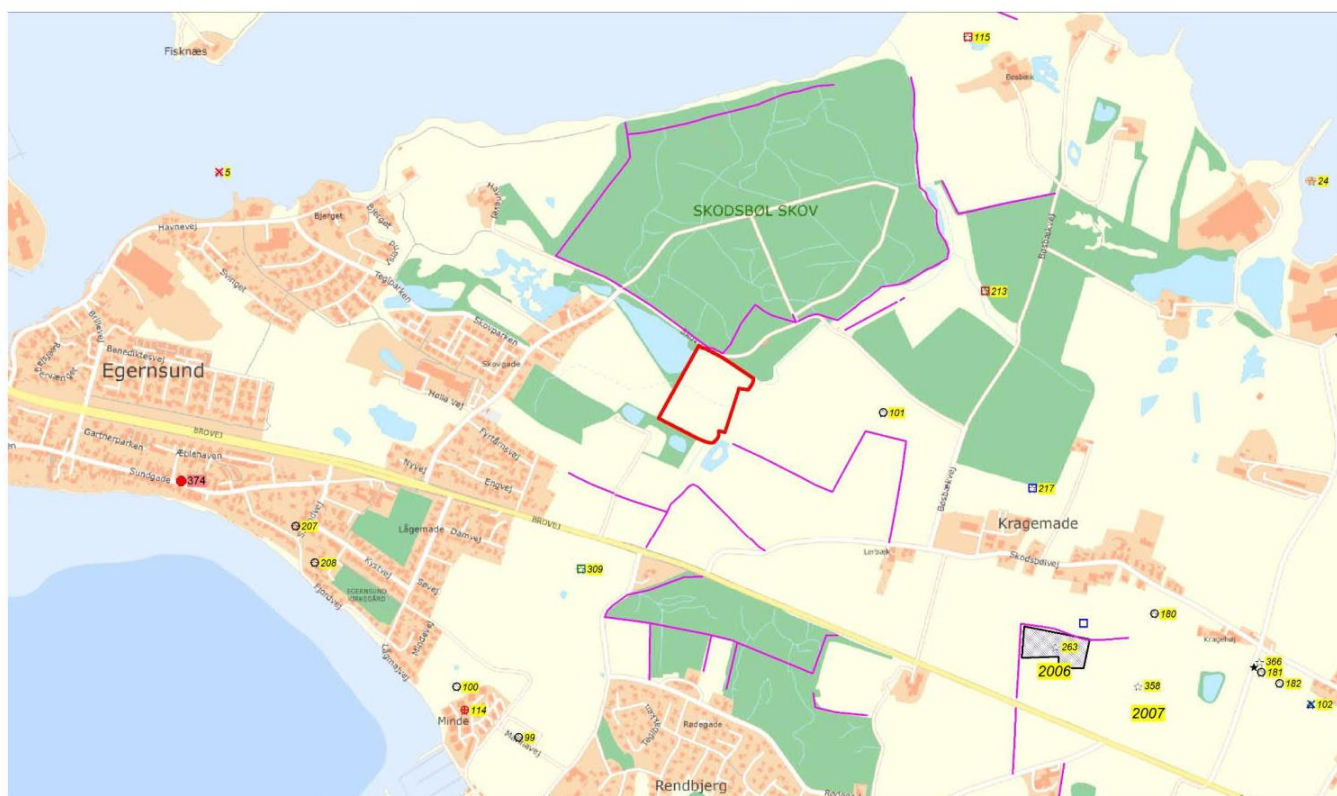

Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev et budget og en tidsplan for en forundersøgelse af området. Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse.

Henvendelse til Per Ethelberg: 65 370 816 / peret@msj.dk eller Hans Christian Andersen: 65 370 812/ haas@msj.dk.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR
D +45 65 37 08 32| M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

Kortbilag til 20/6078-8.1.3 vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på matr. 53 Egersund ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Beskyttede diger er markeret med lilla strek. Tidligere arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Bilag 5 VVM-screening

Carl Matzen's Teglværker A/S
Havnevej 44
6320 Egersund
CVR-NR: 28663293

Klima og Ressourcer
Kontaktperson:
Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201970
Den 30. oktober 2020
Journalnr.: 20/4721

Afgørelse om at ansøgning om tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Region Syddanmark har 20. januar 2020 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 13a. Region Syddanmark har derfor gennemført en screening af det ansøgte projekt, jf. § 21. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

---

¹Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) jf. lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018.

1. Projektets karakteristika:

Projektet omfatter råstofindvinding af gulbrændende ler.

Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding i en 10 årig periode på del af matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Der ansøges kun om at indvinde råstoffer over grundvandsspejlet.

Det ansøgte areal er på ca. 3,4 ha. Det ligger ca. 300 øst for Egersund og ca. 600 syd for Nybøl Nor. Arealet er udlagt som råstofgraveområde for ler i Region Syddanmarks Råstofplan 2016. Der vil blive indvundet råstoffer til ca. 3,5 meter under terræn, dvs. lige over grundvandsspejl, svarende til kote 2 – 0,5 m. Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejl. På arealet er der ansøgt om indvinding af 10.000 m³ gulbrændende ler pr. år. Råstoffet vil blive anvendt på teglværk til teglbrænding.

Indvindingen vil foregå med 1 stk. gravemaskine, der også lægger råstoffet på lastbiler. Der søges om følgende driftstider: mandage-fredage kl. 6.00-17.00. Der indvindes ca. 3 uger om året.

Transport af råstoffer vil ske fra det sydvestlige hjørne af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund, ad Brovej (grusvej) mod syd til Brovej (landevej). Ansøger vil søge om overkørselstilladelse til Brovej (landevej) hos Sønderborg Kommune, når der er meddelt råstofftilladelse.

Der vil ske efterbehandling til naturformål med en eller flere søer. Søen/søerne skabes efter endt indvinding ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op.

2. Projektets placering:

Sønderborg Kommune har oplyst, at der løber et rørlagt offentligt vandløb, Skodsbølgårdsbæk, øst-vest gennem det ansøgte areal. I fællesregulativet for offentlige vandløb i Sønderborg Kommune står der i punkt 48, at der mindst 4 meter fra den rørlagte strækning yderste kant ikke må udgraves, bygges og opsættes anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune.

Det ansøgte areal ligger i en økologisk forbindelse, udpeget for at sikre og forbedre spredningsmulighederne for vilde dyr og planter.

Det ansøgte areal ligger inden for området Nybøl Nor med specifik geologisk bevaringsværdi, og støder op til det Nationale Geologiske Interesseområde nr. 112 Vemmingbund-Nybøl Nor.

3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Projektet vurderes ikke at påvirke eksisterende og fremtidig arealanvendelse og planer. Det vurderes heller ikke at påvirke grundvand, fredede områder, landskabelige, kulturelle og arkæologiske værdier og forhold.

Projektet vil ikke medføre væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder samt beskyttet flora og fauna.

Der skal efterbehandles til en eller flere søer på det ansøgte areal, ved at grave fra råstofgravens bund og ned til grundvandsspejlet, hvorved grundvandet stiger op. Det vurderes, at dette enten ikke vil give vandspejlsænkninger i de vandafhængige naturtyper, eller sænkninger på cm, hvilket er mindre end de naturlige årstidsvariationer. For at undgå forurening ved gødsning og sprøjtning af det efterbehandlede areal,

anbefales at der i en råstoftilladelse stilles vilkår om forbud mod gødskning og sprøjtning på arealet efter afsluttet efterbehandling. Vilkåret vil blive tinglyst på ejendommen.

Ansøger ønsker for det rørlagte vandløb, Skodsbølgårdsbæk, at søge om at omlægge vandløbet, hvis der meddeles råstoftilladelse. Sønderborg Kommune skal derfor behandle en særskilt reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet. Enten skal der holdes en graveafstand på 4 m på hver side af det rørlagte vandløb, hvis der ikke gives tilladelse til regulering (omlægning) af vandløbet. Eller skal vandløbet omlægges, hvis der gives tilladelse til dette, så det ikke berøres af råstofindvinding på det ansøgte areal.

Det ansøgte areal ligger i en økologisk forbindelse, men råstofindvinding påvirker ikke den måde dyr benytter den økologiske forbindelse, så længe direkte ledelinjer som f.eks. vandløb ikke fjernes. Dette skyldes, at råstofindvindingen ikke sker i hele området på en gang, og der derfor typisk er begrænset aktivitet i området. Indvindingen sker desuden om dagen og mange af de dyr, der benytter forbindelserne, gør det typisk i skumringen og om natten. I forhold til spredning af planter betyder en råstofindvinding, at landbrugsdrift på arealet ophører, og at planterne derfor får øget mulighed for at spredes. Der er ikke direkte ledelinjer som fritliggende vandløb på det ansøgte areal.

Landskabet vil blive påvirket ved råstofindvinding, da der fjernes materialer ned til ca. 3,5 meter under nuværende terræn. Der har tidligere været råstofgravning på de tilgrænsende ejendomme, og landskabet i nærområdet er således allerede påvirket af råstofindvinding. Store dele af det udpegede bevaringsværdige landskab består af gamle råstofgrave, så råstofgravning er en del af landskabets bevaringsværdi.

Da der i og omkring det ansøgte graveområde ikke er særlige landskabsformer, men en flade af smeltevandsler som på de tilgrænsende ejendomme bærer præg af råstofindvinding, vil råstofindvinding på det ansøgte graveområde ikke være en væsentlig ændring eller indgriben i de geologiske interesser. Dertil vil der kunne bevares geologiske profiler på op til ca. 3,5 meters højde i det ansøgte graveområde.

Projektet vurderes samlet set ikke at påvirke det omkringliggende miljø, og det vurderes, at der ikke vil ske skader på miljøet, som skal undersøges nærmere. Region Syddanmark vurderer, at de generelle miljøregler samt de vilkår, der stilles for råstofindvindingen, er tilstrækkelige til at sikre miljøet.

Samlet vurderes det, at der i forbindelse med projektet ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Det begrundes med, at den ansøgte indvinding hverken i sig selv eller i kumulation med udnyttede eller uudnyttede råstoftilladelser, planer eller andre aktiviteter ikke har nogen væsentlige konsekvenser for miljøet.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens² § 19, stk. 1.

Høringen forløb i perioden 14. august 2020 til 11. september 2020 og har været sendt i høring til følgende:

Part	Bemærkninger	Region Syddanmarks bemærkninger
Carl Matzen's Teglværker	Ingen	Ingen
Sønderborg Kommune	<p>Afstanden til Egersunds Vandværk er ca. 450 m og graveområdet ligger indenfor vandværkets indvindingsopland. Da dæklaget over grundvandet i dag yder ringe beskyttelse, kan kommunen ikke acceptere efterbehandling med sø/søer.</p> <p>Sønderborg Kommune vil meget gerne indgå i en dialog vedr. efterbehandlingen.</p>	<p>Sønderborg Kommune redegjorde for, overfor regionens rådgiver, at man ved at nærstudere områdets dæklag over det primære grundvandsmagasin, som Egersund Vandværk indvinde fra, kan betegne magasinet som sårbart. Kommunen besluttede derefter, at man kan imødekomme en efterbehandling til naturformål med skabelse af sø/søer hvis der i råstoftilladelsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stilles vilkår om efterbehandling til naturformål • Udarbejdes en efterbehandlingsplan til naturformål • Stilles vilkår om, at der ved endt efterbehandling ikke må gødskes og sprøjtes, og at disse vilkår tinglyses på ejendommen. <p>Kommunen fastslog, at ved ovenstående opfyldelser er der sket tilstrækkelig dialog omkring efterbehandlingen, jf. Generelle Bemærkninger i kommunens høringssvar.</p>

² Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer.

Egersund Vandværk a.m.b.a.	Ingen	Ingen
Naturstyrelsen Sønderjylland	<p>Indvinding af ler kan have stor lokal indflydelse på hydrologien, hvorfor det ikke kan udelukkes at der kan være en effekt på skovbevoksningen. Naturstyrelsen ønsker angivet en minimum graveafstand til Skovgade, der grænser op til indvindingsområdets nordvestlige del.</p>	<p>Med hensyn til, hvor tæt på skel der må indvindes råstoffer, fastlægges dette ikke i forbindelse med screeningen af råstofansøgningen, men fastlægges efter konkret vurdering hvis der gives en råstoftilladelse.</p> <p>Regionen har dog standardvilkår for afstand, som i de fleste tilfælde er de der kommer til at gælde. Her er afstanden 3 meter til naboskel og efter de tre meter skal der indvindes i et skråningsanlæg på 1 : 1,5. Skråningsanlægget er fastlagt efter den naturlige skredvinkel og skal forhindre skred ind over 3-meter zonen. Hvis der indvindes lodret, skal de 3 meter tillægges gravedybden; i dette tilfælde gravedybde 3,5 m + de 3 meter = 6,5 meter. På nuværende tidspunkt i sagsforløbet forventes det, at hvis der meddeles tilladelse vil det være de 6,5 meter, der gælder.</p> <p>Ovenstående gælder også som standard for afstand til offentlig og privatfælles vej.</p> <p>Det er regionens vurdering, at en eventuel råstofindvinding vil have ringe/ingen indvirkning på de hydrologiske forhold i området, fordi der ikke skal indvindes råstoffer under grundvandsspejl og fordi der indvindes i ikke-iltet smeltevandsler med meget lille porøsitet og dermed meget lille vandgennemstrømmelighed.</p>

Jens Christensen Lei	Ingen	Ingen
Henning Gefke Hansen	Ingen	Ingen
Trafik- Bygge og Boligstyrelsen	Ingen	Ingen

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljø- og fødevareministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 27. november 2020 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

Michael Hjort Andersen
Geolog

BILAG

1. Oversigtskort
2. Screeningskema

Bilag 1 – Oversigtskort, 2 stk.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
E-mail: MHA@rsyd.dk
Dato: 30. oktober 2020
Journal nr.: 20/4721

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lov nr. 448 af 10. maj 2017 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af 20. januar 2020 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven af 26. februar 2020. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	<p>Projektet omfatter råstofindvinding af gulbrændende ler.</p> <p>Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding i en 10 årig periode på del af matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Der ansøges kun om at indvinde råstoffer over grundvandsspejlet.</p> <p>Det ansøgte areal er på ca. 3,4 ha. Det ligger ca. 300 øst for Egersund og ca. 600 syd for Nybøl Nor. Arealet er udlagt som råstofgraveområde for ler i Region Syddanmarks Råstofplan 2016. Der vil blive indvundet råstoffer til ca. 3,5 meter under terræn, dvs. lige over grundvandsspejl, svarende til kote 2 – 0,5 m. Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejl. På arealet er der ansøgt om indvinding af 10.000 m³ gulbrændende ler pr. år. Råstoffet vil blive anvendt på teglværk til teglbrænding.</p> <p>Indvindingen begynder i den nordøstlige ende af det ansøgte areal og slutter i den sydvestlige ende af arealet. Der indvindes i hele markens længde i bræmmer af 40 meters bredde. Først skræbes muld af en bræmme og lægges i depot, hvorefter råstoffet indvindes. Dernæst lægges muld tilbage på bræmmen og der indvindes fra en ny bræmme. Der indvindes ca. 3 uger om året.</p> <p>Indvindingen vil foregå med 1 stk. gravemaskine, der også lægger råstoffet på lastbiler. 4 lastbiler vil hver køre 18-20 læs pr. dag, dvs. der vil ske bortkørsel af 72-80 lastbiler pr. dag eller 144-160 ind- og udkørsler pr. dag i ca. 3 uger om året. Der er ikke yderligere maskiner og materiel på det ansøgte areal. Gravemaskine tankes på nærmeste tankstation.</p>
--------------------------------------	--

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

	<p>Der søges om følgende driftstider: Mandag-fredag kl. 6.00-17.00.</p> <p>Transport af råstoffer vil ske fra det sydvestlige hjørne af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund, ad Brovej (grusvej) mod syd til Brovej (landevej). Ansøger vil søge om overkørselstilladelse til Brovej (landevej) hos Sønderborg Kommune, når der er meddelt råstoffilladelse.</p> <p>Der forekommer ikke støvgener fra selve gravningen, da leret ikke udtørres. Støv fra grusvejen Brovej dæmpes ved vanding, hvor vand tilkøres af entreprenør.</p> <p>Der vil ske efterbehandling til naturformål med en eller flere søer. Søen/søerne skabes efter endt indvinding ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op.</p>
Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	<p>Carl Matzen´s Teglværker Havnevej 44 6320 Egersund peter@matzen-tegl.dk Mobil: 21 69 46 26</p>
Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	<p>Kaj Christensen I/S Lertranskøb Amtsvejen 23, Nybøl 6400 Sønderborg lertrans@outlook.dk Mobil: 21 63 67 07</p>
Projektets placering og arealbehov i ha	<p>Matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund Brovej 55, 6320 Egersund</p> <p>Arealstørrelse: Ca. 3,4 hektar</p>

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

<p>Oversigtskort</p>		
<p>Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen</p>	<p>Der ansøges om indvinding af 10.000 m³ pr. år af råstoffet gulbrændende ler. Der er ikke behov for tilkørsel af råstoffer i anlægsfasen eller driftsfasen.</p>	
<p>Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen</p>	<p>Der skal anvendes vand efter behov til at dæmpe eventuelt støv fra grusvejen Brovej. Der anvendes ikke vand på det ansøgte areal.</p>	
<p>Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen</p>	<p>Der forventes ingen affald på det ansøgte areal. Affald opbevares på værksted for maskiner og materiel.</p>	
<p>Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen</p>	<p>Der vil ikke være spildevand som følge af projektet.</p>	

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er der andre ejere end bygherre?			X	
Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			X	Indenfor en radius af 2 km fra det ansøgte areal ligger 5 råstofgrave, hvor der indvindes gulbrændende ler eller, hvor der er planlagt indvinding af ler. Det ansøgte areal er del af et større råstofgraveområde for ler udlagt i regionens Råstofplan 2016. Støjpåvirkningen fra indvinding af gulbrændende ler vurderes at være minimal, da indvindingen kun sker med gravemaskine og lastbiler 2-3 uger pr. år. Belastningen skønnes derved at være mindre end ved landbrugsdrift. Der sker ingen oparbejdning og sortering af råstoffer på selve arealet. Der stilles vilkår om støjgrænser i en råstofstilladelse. Det forventes derfor, at støjvilkår kan overholdes ved de nærmeste ejendomme. Der vurderes ikke at være en væsentlig kumulativ påvirkning af miljøet.
Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			X	Der anvendes kun en mindre mængde vand efter behov, til støvbekæmpelse på adgangsvejen Brovej (grusvej). Vandet vil blive tilkørt af entreprenør.
Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			X	Affald i form af spildolie mm. bortskaffes på værksted, ikke på det ansøgte areal, og sker i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.
Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			X	Det ansøgte område ligger i det åbne land, områdetype 8 jf. støjvejledningen. Som udgangspunkt bør der dog jf. støjvejledningen ved den konkrete vurdering i forbindelse med fastsættelse af støjgrænser gældende ved nærmest liggende enkeltbolig anvendes de grænseværdier, som gælder for områdetype 3 (områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse). Støjpåvirkningen fra indvinding af gulbrændende ler vurderes at være minimal, da indvindingen kun sker med gravemaskine og lastbiler 2-3 uger pr. år. Belastningen skønnes derved at være mindre end ved landbrugsdrift. Der sker ingen oparbejdning og sortering af råstoffer på selve area-

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				<p>let.. Der vil blive etableret en ca. 3,5 meter høj graveskrænt fra råstofgravens bund til omgivende terræn, som vil fungere som en afskærmning mod støj.</p> <p>Der stilles vilkår om støjgrænser i tilladelsen.</p>
Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			X	Der anvendes ikke maskiner eller materiel, som vil give anledning til væsentlige vibrationsgener på det pågældende jordunderlag.
Vil anlægget give anledning til støvgener?			X	Der er ikke risiko for støvgener fra det ansøgte areal, da ler sjældent tørrer helt ud. Sker udtørring på åbne graveflader, vil disse blive støvdæmpet med vand. Indvinder skal gennem sin planlægning sikre, at støvgener begrænses, og der stilles vilkår vedrørende støvdæmpning med vand, såfremt der opstår støvgener på åbne graveflader og på grusvejen Brovej, som er adgangsvej.
Vil anlægget give anledning til lugtgener?			X	Råstofindvinding medfører ikke lugtgener.
Vil anlægget give anledning til lysgener?			X	I mørke perioder skal indvinder være opmærksom på, at evt. belysning af arbejdsområdet i råstofgraven ikke generer naboer.
Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			X	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af råstofgraven. Der vil som følge af driften af råstofgraven være en mindre risiko for oliespild og andre uheld fra maskiner. Risikoen vurderes at være tilsvarende som for landbrugsdrift. I en tilladelse sættes vilkår til at tankning og vedligehold af maskiner, så der undgås spild.
Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			X	Drift af maskiner og lastbiler giver anledning til luftforurening, der kan påvirke mennesker sundhed ved udledning af NO _x og partikler. Emissioner fra råstofindvindingen vil hurtigt spredes og opblandes med ren luft, da området er åbent og placeret i det åbne land. Det vurderes, at råstofindvindingen ikke vil medføre væsentlig påvirkning af luftkvaliteten.
Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			X	Det ansøgte areal ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD), men indenfor indvindingsoplandet til Egersund Vandværks kildeplads

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
E-mail: MHA@rsyd.dk
Dato: 30. oktober 2020
Journal nr.: 20/4721

				<p>hvilket har samme beskyttelsesstatus som områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Det ansøgte areal ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI), indsatsområder (IO) og boringsnære beskyttelsesområder BNBO.</p> <p>Ifølge Miljøministeriets redegørelse for grundvandsbeskyttelse i området Padborg-Gråsten (statslig grundvandskortlægning der ligger til grund for udpegningen af NFI og IO), er der 20-30 meter akkumuleret, reduceret lerdæklag over det øverste primære grundvandsmagasin. Med fjernelse af ca. 3,5 meter reduceret gulbrændende ler vil der stadig være mere end 15 meter dæklag, hvilket ifølge Zoneringsvejledningen og senere statslige opdateringer for udpegning af NFI og IO medfører lille sårbarhed overfor nedsivende nitrat. Dette gælder også overfor andre forurenende og miljøfremmede stoffer.</p> <p>Muldlaget tilbageføres efter endt indvinding på efterbehandlede skråninger beskytter derfor mod nedsivning af pesticider som på den oprindelige mark. På søflader og -brinker lægges ikke muld. Da der efterbehandles til naturformål, vil der ikke ske brug af gødning og pesticider efter endt råstofindvinding.</p> <p>Der stilles skærpede vilkår vedrørende opbevaring og håndtering af miljøfremmede stoffer (brændstoffer mv.), samt om vedligehold af maskiner, således risiko for spild mindskes.</p> <p>Samlet set vurderes grundvandet derfor ikke at blive mere sårbart overfor forurening under og efter råstofindvindingen.</p> <p>Nærliggende vandløb, søer og vandafhængige naturtyper vurderes ikke at blive mere sårbare overfor forurening, af samme grunde som nævnt ovenfor omkring grundvand.</p>
--	--	--	--	---

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?			X	Den eksisterende arealanvendelse er landbrug, så der sker ændret arealanvendelse under indvinding samt ved efterbehandling til naturformål. Det ansøgte areal ligger i et område, som er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde jf. Kommuneplan 2019-2031 for Sønderborg Kommune. Ifølge retningslinje 6.31 i Råstofplan 2016 har råstofindvinding i udlagte råstofgraveområder dog prioritet frem for landbrugsjordens dyrkningsværdi.
Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			X	Der er ingen lokalplan for det ansøgte areal.
Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			X	Området er udlagt som råstofgraveområde i Region Syddanmarks Råstofplan 2016, og råstofgravning indenfor råstofgraveområdet vil ikke give anledning til ændringer i kommuneplanen.
Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			X	Projektet vil ikke medføre ændring af naboarealernes anvendelse.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			X	Området er udlagt som råstofgraveområde i Region Syddanmarks Råstofplan 2016.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			X	Råstofgravningen vil hverken i driftsfasen eller efter endt råstofgravning være en hindring for anvendelse af områdets grundvand. Ifølge Miljøministeriets redegørelse for grundvandsbeskyttelse i området Padborg-Gråsten (statslig grundvandskortlægning, der ligger til grund for udpegningen af NFI og IO), er der 20-30 meter akkumuleret, reduceret lerdæklag over det øverste primære grundvandsmagasin. Så med fjernelse af ca. 3,5 meter reduceret gulbrændende ler vil der stadig være mere end 15

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				<p>meter dæklag, hvilket ifølge Zoneringsvejledningen og senere statslige opdateringer medfører lille sårbarhed overfor nedsivende nitrat. Dette gælder også overfor andre forurenende og miljøfremmede stoffer.</p> <p>Muldlaget tilbageføres efter endt indvinding på skråninger og beskytter derfor mod nedsivning af pesticider, som på den oprindelige mark. Da der efterbehandles til naturformål, vil der ikke ske brug af gødning og pesticider efter endt råstofindvinding.</p> <p>Der stilles skærpede vilkår vedrørende opbevaring og håndtering af miljøfremmede stoffer (brændstoffer mv.), samt om vedligehold af maskiner, således risiko for spild mindskes.</p> <p>Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejlet, så der vil ikke opstå en lokal sænkning af grundvandet som følge af indvindingen.</p>
<p>Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?</p>	<p>X</p>			<p>Der ligger naturbeskyttede moser, overdrev og søer tæt på og op til det ansøgte areal. Nordøst for det ansøgte areal ligger et beskyttet vandløb. Vådområderne er beskyttet mod tilstandsændringer af naturbeskyttelseslovens § 3. Da der ikke skal indvindes råstoffer under grundvandsspejlet, og da der skal stilles vilkår i en eventuel råstoff tilladelse om afstandskrav til skel mod naboarealer, sker der ikke en påvirkning af naturtyper i nærområdet omkring det ansøgte areal.</p> <p>Der skal efterbehandles til en eller flere søer på det ansøgte areal, ved at grave fra råstofgravens bund og ned til grundvandsspejlet, hvorved grundvandet stiger op. Det vurderes, at dette enten ikke vil give vandspejlsænkninger i de vandafhængige naturtyper, eller sænkninger på cm, hvilket er mindre end de naturlige årstidsvariationer.</p> <p>Sønderborg Kommune har oplyst, at der løber et rørlagt offentligt vandløb, Skodsbølgårdbæk, øst-vest gennem det ansøgte areal (blå streg er vandløb):</p>

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				 <p>I fællesregulativet for offentlige vandløb i Sønderborg Kommune står der i punkt 48, at der mindst 4 meter fra den rørlagte stræknings yderste kant ikke må udgraves, bygges og opsættes anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune. Ansøger ønsker at søge om at omlægge vandløbet, hvis der meddeles råstofilladelse. Sønderborg Kommune vil derfor skulle behandle en særskilt reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet.</p> <p>Enten skal der holdes en graveafstand på 4 m på hver side af det rørlagte vandløb, hvis der ikke gives tilladelse til regulering (omlægning) af vandløbet. Eller skal vandløbet omlægges, hvis der gives tilladelse til dette, så det ikke berøres af råstofindvinding på det ansøgte areal.</p>
Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?	X			Det ansøgte areal ligger i kystnærhedszonen. Råstofindvinding må ske indenfor kystnærhedszonen.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

Forudsætter projektet rydning af skov?			X	Der er ikke skov indenfor det ansøgte areal.
Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			X	Der er ingen planer for reservater eller naturparker. Råstofgravning og efterbehandlede råstofgrave er ikke en hindring for etablering af reservater eller naturparker.
Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			X	Det ansøgte graveareal ligger ikke i Vadehavsområdet.
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?	X			<p>Det ansøgte areal ligger mod vest, nord og syd op til udpeget naturbeskyttelsesområde. Den ansøgte aktivitet vil ikke påvirke naturbeskyttelsesområder, f.eks. med støj, støv, lys eller grundvandssænkning jf. øvrige punkter i screeningskemaet med behandling af disse enkelte forhold.</p> <p>Det ansøgte areal ligger i en økologisk forbindelse, udpeget for at sikre og forbedre spredningsmulighederne for vilde dyr og planter. Råstofindvinding påvirker ikke den måde dyr benytter den økologiske forbindelse, sålænge direkte ledelinjer, som f.eks. vandløb, ikke fjernes. Dette skyldes, at råstofindvindingen ikke sker i hele området på en gang, og der derfor typisk er begrænset aktivitet i området. Indvindingen sker desuden om dagen, og mange af de dyr, der benytter forbindelserne, gør det typisk i skumringen og om natten. I forhold til spredning af planter betyder en råstofindvinding, at landbrugsdrift på arealet ophører, og at planterne derfor får øget mulighed for at spredes. Der er ikke direkte ledelinjer som fritliggende vandløb på det ansøgte areal.</p> <p>Det vurderes derfor muligt at indvinde råstoffer, uden at det påvirker funktionen af den økologiske forbindelse.</p> <p>Det nærmeste fredede område er kirkefredningen til Broager Kirke ca. 2,7 km mod sydøst. Råstofindvindingen og trafik til og fra det ansøgte areal vil ikke påvirke kirkefredningen.</p>
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			X	Det nærmeste internationale registrerede, beskyttede eller fredede område er Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als. Området ligger ca. 600 m nord for det ansøgte areal og vil ikke kunne påvirkes af råstofindvindingen, hverken fra påvirkning af grundvand, støj, støv eller andre aktiviteter ved råstofindvindingen.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			X	Det forventes ikke, at der findes beskyttede arter efter bilag IV på det ansøgte areal, da det er dyrket mark. Der kan evt. være beskyttede bilag IV-arter i de nærliggende beskyttede naturtyper eng, mose, overdrev og sø. Ved opslag på naturdatabasen på Danmarks Miljøportal er der ikke registret Bilag IV-arter på det ansøgte areal eller de naturbeskyttede arealer næved.
Forventes området at rumme danske rødlistearter?			X	Det forventes ikke, at der findes rødlistede arter på det ansøgte areal, da det er dyrket mark. Der kan evt. være rødlistede arter i de naturbeskyttede enge, moser, overdrev og søer omkring det ansøgte areal. Ved opslag på naturdatabasen på Danmarks Miljøportal er der ikke registret rødlistede arter på det ansøgte areal eller de naturbeskyttede arealer.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			X	Det ansøgte areal er omfattet af Vandområdeplan 2015-2021. Aktiviteten forårsager ikke væsentlig forringelse af økologisk og kemisk tilstand af overfladevandsforekomsterne.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			X	Det ansøgte areal ligger indenfor Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse – Broagerland. Der er ikke fastsat specifikke miljøkvalitetsnormer i indsatsplanen. Området er omfattet af Vandområdeplan 2015-2021. Aktiviteten forårsager ikke væsentlig forringelse af kvantitativ og kemisk tilstand af grundvandsforekomsterne.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			X	Området ligger i det åbne land og består af opdyrket landbrugsjord. Der er ikke vedtaget miljøkvalitetsnormer for området.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			X	Der er tæt bebyggede boligområde mod vest og syd, hhv. 300 og 600 m fra det ansøgte areal, men som nævnt ovenfor under støj, lys og luft vil miljøkvalitetsnormer for boligområder generelt kunne overholdes.
Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			X	Det ansøgte areal ligger i det åbne land. Der er by ca. 300 m mod vest og ca. 600 m mod syd.
Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			X	Det ansøgte areal ligger mod vest og nord op til udpeget bevaringsværdigt landskab.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				Landskabet vil blive påvirket ved råstofindvinding, da der fjernes materialer ned til ca. 3,5 meter under nuværende terræn. Der har tidligere været råstofgravning på de tilgrænsende ejendomme, og landskabet i nærområdet er således allerede påvirket af råstofindvinding. Store dele af det udpegede bevaringsværdige landskab består af gamle råstofgrave, så råstofgravning er en del af landskabets bevaringsværdi.
Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			X	Der er ikke registreret beskyttede sten- eller jorddiger på og nær det ansøgte areal. Det ansøgte areal ligger ikke i et værdifuldt kulturmiljø eller et område med kulturhistorisk bevaringsværdi, og der er ingen fredede fortidsminder og deres arealer, ikke-fredede fortidsminder samt kulturarvsarealer indenfor det ansøgte areal.
Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			X	Ingen fortidsminder eller kulturarv er registreret på det ansøgte areal. Museum Sønderjylland har i høringssvar anført: <i>"Omkring indvindingsområdet er der registreret væsentlige fortidsminder (se kortbilag). Der er således flere bopladser fra stenalder, bronzealder, jernalder og middelalder samt gravhøje (blandt andre sb. 101, 213, 217, 263 og 309, Broager sogn). Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bopladser højt i terrænet og tæt ved vand – netop sådan en placering, som det ansøgte område har.</i> <i>På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklerne.</i> <i>Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da projektområdet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.</i> <i>Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal</i>

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				<p>disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.”</p> <p>Der er således ikke konstateret væsentlige, jordfaste fortidsminder, men museet anbefaler en frivillig forundersøgelse, da der risiko for en forekomst af fortidsminderne på det ansøgte areal.</p>
Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			X	<p>Det ansøgte areal ligger mod vest og nord op til udpeget bevaringsværdigt landskab.</p> <p>Landskabet vil blive påvirket ved råstofindvinding, da der fjernes materialer ned til ca. 3,5 meter under nuværende terræn. Der har tidligere været råstofgravning på de tilgrænsende ejendomme, og landskabet i nærområdet er således allerede påvirket af råstofindvinding. Store dele af det udpegede bevaringsværdige landskab består af gamle råstofgrave, så råstofgravning er en del af landskabets bevaringsværdi.</p>
Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?	X			<p>Det ansøgte areal ligger inden for området Nybøl Nor med specifik geologisk bevaringsværdi, og støder op til det Nationale Geologiske Interessesområde nr. 112 Vemmingbund-Nybøl Nor.</p> <p>Ifølge kommuneplan 2019-2031 er retningslinjerne for de specifikke geologiske interesser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Bevaringsinteresserne er særligt knyttet til muligheden for at se og formidle landskabets tilblivelse. • Geologiske profiler i kystklinter og råstofgrave bør holdes åbne og tilgængelige. • Landskabsformer, blotlagte geologiske profiler mv., som tydeligt viser landskabets geologiske tilblivelse, bør skal bevares og holdes synlige uden skæmmende eller slørende beplantning og bebyggelse. • Landskabsformer og blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og de geologiske processer, bør bevares og beskyttes bevaret og beskyttet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				<ul style="list-style-type: none"> • <i>Byggeri og anlægsarbejder, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal så vidt muligt undgås i områder af særlig geologisk interesse.</i> • <i>Geologisk interessante kystprofiler og profiler, der afdækkes ved råstofgravning, bør være friholdt.</i> • <i>Der bør bevares et-to profiler ved Nybøl Nor.”</i> <p>Da der i og omkring det ansøgte areal ikke er særlige landskabsformer, men en flade af smeltevandsler, som på de tilgrænsende ejendomme bærer præg af råstofindvinding, vil råstofindvinding på det ansøgte areal ikke være en væsentlig ændring eller indgriben i de geologiske interesser. Dertil vil der kunne bevares ovennævnte geologiske profiler på op til ca. 3,5 meters højde i det ansøgte areal.</p> <p>Det nationale geologiske Interesseområde er udpeget på grund af issøaflejringerne (smeltevandsler). Ifølge Miljøministeriets bog ”Geologisk Set – Det sydlige Jylland” er der for interesseområdet ingen konkrete forslag til naturforvaltning, og råstofindvinding er ikke et indgreb overfor de geologiske interesser.</p>
--	--	--	--	---

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Den forventede miljøpåvirkning af råstofgravning er lokal, bortset fra øget tung trafik, som kan påvirke beboelser langs transportruterne fra det ansøgte areal til nærmeste større vej. Påvirkningens geografiske udstrækning forventes således at være begrænset til det ansøgte graveareal på ca. 3,4 ha samt til vejnettet.			
Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Der er 2 beboelser omkring det ansøgte areal indenfor 300 meter samt Egersund By ca. 300 meter mod vest. Disse kan potentielt blive påvirket af øget tung trafik.			
Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: MHA@rsyd.dk

Dato: 30. oktober 2020

Journal nr.: 20/4721

Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			X	
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?	X			Den identificerede miljøpåvirkninger i form af øget tung trafik, kan forekomme væsentlige for enkeltpersoner i nærområdet, men ikke væsentlige set i forhold til det omgivende miljø.
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			X	Det vurderes, at de identificerede miljøpåvirkninger ikke bliver væsentlig i sammenhæng med de øvrige miljøpåvirkninger.
Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			X	Råstofindvinding vil ikke påvirke ud over kommunegrænsen.
Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			X	Den dansk-tyske grænse ligger ca. 3 km mod syd, men da råstofindvinding kun påvirker meget lokalt, vil den ikke påvirke i Tyskland (eller andre nabolande).
Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			X	Den samlede miljøpåvirkning betegnes ikke som kompleks. Det konkrete projekt medfører udelukkende velkendte påvirkninger, som er almindelige for denne type projekter, og som kan forudses og beskrives.
Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	X			Råstofindvindingen vil påvirke landskabet og påvirke med øget tung trafik samt. Eventuelt vil Skodsbølgårdbæk blive omlagt.
Er påvirkningen af miljøet varig?	X			Påvirkningen af landskabet, samt eventuel omlægning af Skodsbølgårdbæk, er varig. Påvirkningen i form af øget tung trafik vil være midlertidig, så længe der graves og ophøre når området er færdiggravet.
Er påvirkningen af miljøet hyppig?			X	Der vil være øget tung trafik i den periode, hvor der indvindes råstoffer på arealet. Men da indvindingen sker 2-3 uger pr. år, skønnes påvirkningen samlet set ikke at være hyppig.
Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	X			Påvirkningen af landskabet samt eventuel omlægning af Skodsbølgårdbæk er irreversibel. Den øvrige påvirkning ophører, når indvindingen ophører.
Er der andre kumulative forhold?			X	Der er ikke kendskab til kumulation med andre projekter.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	X			<p>Miljøpåvirkningerne i form af øget støj begrænses ved etablering af støj. Støv fra adgangsveje dæmpes ved vanding af veje.</p> <p>Tung trafik vil ikke kunne begrænses, men vil kunne reguleres, så risici og gener minimeres.</p>
--	---	--	--	---

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		X	<p>Råstofindvindingen vil medføre øget støj, støv og tung trafik så længe indvindingen varer.</p> <p>Med ansøgers påtænkte tiltag for at mindske påvirkningerne, som beskrevet ovenfor, samt myndighedernes begrænsning af påvirkningerne ved vilkårsstillelse i gravetilladelsen og efterfølgende håndhævelse ved tilsyn og eventuelt krav om dokumentation, vurderes projektet ikke at påvirke miljøet væsentligt.</p> <p>Det vurderes derfor, at projektet på det ansøgte areal ikke er underlagt krav om udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.</p>

Dato: 30. oktober 2020

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

Om databeskyttelsesforordningen

I overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen finder du nedenfor en beskrivelse af, hvordan Region Syddanmark behandler dine personoplysninger i forbindelse med vores arbejde efter råstofloven, miljøvurderingsloven og jordforureningslovens § 52.

Formålet med behandlingen af dine personoplysninger

Regionen indsamler og behandler dine personoplysninger til brug for sagsbehandlingen herunder: Høringer i forbindelse med råstofkortlægning, udarbejdelse af råstofplan, sagsbehandling af ansøgninger om indvinding af råstoffer jf. råstofloven, miljøvurdering og -screening efter miljøvurderingsloven samt behandling af ansøgninger vedrørende tilførsel af jord til råstofgrave efter jordforureningslovens § 52.

Hvilke personoplysninger bliver indsamlet

Regionen behandler som udgangspunkt ikke følsomme personoplysninger. Vi indsamler kun oplysninger, for at kunne udføre høringer og for at belyse forhold af betydning for en sags afgørelse:

- Sagsmateriale der primært kommer fra kort, luftfotos, fotos, tilsyn, matrikulære forhold, ejendomsoplysninger (OIS) og restriktioner på din ejendom.
- Oplysninger fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR) og Tingbogen
- Personoplysninger kan i nogle tilfælde stamme fra borgere, der henvender sig til regionen eller fra andre offentlige myndigheder, primært kommunerne.

I yderst sjældne tilfælde kan regionen have oplysninger om strafbare forhold.

I de fleste tilfælde indsamler regionen kun navn, adresse, matrikelnummer, ejerlav og evt. e-mailadresse eller CVR-/CPR-nummer til udsendelse af Digital Post for at regionen kan udføre høringer.

For borgere, der ejer et areal eller bor tæt på et areal, hvor der er søgt om tilladelse til erhvervs-mæssig råstofindvinding, vil regionen derudover samle data som f.eks. placering af bygninger, veje, vandløb og eventuelle vandboringer på den berørte ejendom samt forhold vedr. natur, vurdering af støj mv.

I forbindelse med regionens tilsynspligt efter råstofloven kan der også indsamles data i form af fotos.

Når vi sender Digital Post til dig, anvender vi dit CPR-/CVR-nummer.

Opbevaring af dine personoplysninger

De indsamlede oplysninger indgår i regionens digitale journalsystem samt kan indgå i regionens egne databaser. Oplysningerne skal bevares, fordi de indgår i dokumentationen for en administrativ afgørelse truffet efter råstofloven, miljøvurderingsloven eller jordforureningslovens § 52.

Oplysningerne opbevares efter retningslinjerne i arkivloven. Vi opbevarer de indsamlede oplysninger, så længe der er et sagligt formål.

Videregivelse af dine personoplysninger

Oplysningerne vil være tilgængelige for en række modtagere, for eksempel i forbindelse med en forespørgsel om aktindsigt fra interesseorganisationer, advokater, ejendomsmæglere, rådgivende ingeniørfirmaer, private bygherrer, kreditinstitutter og andre interesserede, med mindre særlige forhold gør sig gældende.

De indsamlede oplysninger kan også videregives til andre myndigheder.

Regionen overfører ikke dine personoplysninger til modtagere uden for EU og EØS.

Dine rettigheder

Du har efter databeskyttelsesforordningen en række rettigheder i forhold til vores behandling af dine personoplysninger. Du kan læse mere om dine rettigheder på Region Syddanmarks hjemmeside: <https://www.regionsyddanmark.dk/wm509164>.

Retsgrundlaget for behandlingen af dine personoplysninger er databeskyttelsesforordningens:

- artikel 6, stk. 1, litra e for almindelige personoplysninger
- artikel 9, stk. 2, litra g for følsomme personoplysninger

Behandling af CPR-nummer sker med hjemmel i databeskyttelseslovens § 11.

Klage til Datatilsynet

Du har ret til at indgive en klage til Datatilsynet, hvis du er utilfreds med den måde, regionen behandler dine personoplysninger på. Du finder Datatilsynets kontaktoplysninger på www.datatilsynet.dk.

Kontaktoplysninger på Region Syddanmarks databeskyttelsesrådgiver

Hvis du har spørgsmål til vores behandling af dine oplysninger, er du altid velkommen til at kontakte regionens databeskyttelsesrådgiver.

Du kan kontakte databeskyttelsesrådgiveren på følgende måder:

- E-mail: databeskyttelsesraadgiver@rsyd.dk
- Telefon: 24 75 62 90
- Send et brev til Region Syddanmark, att.: Databeskyttelsesrådgiver, Damhaven 12, 7100 Vejle

Du kan læse mere om regionens databeskyttelsesrådgiver på regionens hjemmeside:

<https://www.regionsyddanmark.dk/wm508440>

Dataansvarlig

Region Syddanmark

Vand og Jord/Klima og Ressourcer

Mail: miljoe-raastoffer@rsyd.dk